

Juiste rassenkeuze voorkomt tegenvallende oogst

Elk jaar komen er weer nieuwe rassen op de Aanbevelende Rassenlijst. De keuze wordt er niet echt gemakkelijker op. Tijd voor een nieuw ras of toch nog even bij het oude, vertrouwde blijven?

De keuze voor het juiste bietenras hangt voor een groot deel af van de aanwezigheid van ziekten of plagen op het perceel. Zo kan een teler kiezen voor resistentie tegen rhizoctonia of bietencystealtjes en sindskort ook voor resistentie tegen een nieuwe variant van rhizomanie. Maar een resistent ras alleen is vaak niet genoeg.

Rhizoctoniarot beperken met resistente rassen

Komt in een gebied veel rhizoctonia voor en zitten in het bouwplan regelmatig goede waardplanten, zoals maïs, gladiolen, lelies of vollegroondsgroenten, dan is een ras met resistentie ertegen sterk aan te bevelen. Ook op kleipercelen!

Figuur 1. Rotte bieten in de hoop: bij meer dan 10% zal Suiker Unie de partij weigeren

Rhizoctonieresistente rassen beperken in belangrijke mate de aantasting, hoewel niet volledig, want bij hoge infectiedruk kunnen toch nog rotte bieten voorkomen. Of er ook een aantasting optreedt en hoe ernstig die is, is niet van te voren te voorspellen. De gevolgen kunnen echter groot zijn: als een partij meer dan 10% geheel of gedeeltelijk rotte bieten bevat, zal Suiker Unie haar weigeren. Het is daarom belangrijk niet alleen voor een resistent ras te kiezen, maar ook om andere maatregelen tegen rhizoctonia te nemen. Dit kan door bijvoorbeeld zorgvuldig met de structuur van de bodem om te gaan, de pH te verhogen en het aantal waardplanten in het bouwplan te verminderen. Ook de teelt van bladrammenas als groenbemester vermindert de kans op rhizoctonia.

Nieuwe variant rhizomanie-virus

Sindskort is het nodig om stil te staan bij de vraag of aanvullende resistentie tegen rhizomanie nodig is. Alle rassen zijn al standaard resistent tegen rhizomanie, maar de laatste jaren komt op steeds meer percelen een nieuwe variant van het virus voor. De oorspronkelijke resistentie werkt hiertegen niet meer. Vooral in de gebieden waar rhizomanie het eerst optrad, zien we dit (figuur 2). Gelukkig hebben de veredelaars nu al nieuwe rassen met aanvullende resistentie ontwikkeld. Deze rassen zijn door het IRS onderzocht en blijken een goede bescherming

Figuur 2. Plaatsen waar de AYPR-variant van het rhizomanievirus is aangetroffen van 2004 tot november 2011

Kiest u voor pillenzaad met insecticide?

Bij de zaadbestelling dient de teler aan te geven of hij zaad met of zonder insecticide wil bestellen. Het advies is om pillenzaad met insecticide (speciaal pillenzaad) te bestellen als er in het gebied problemen zijn te verwachten met bladluizen, bietenvliegen, bietenkevertjes, ritnaalden, miljoenpoten, springstaarten of wortelduizendpoten. Alleen voor de bestrijding van bladluizen en bietenvliegen zijn insecticiden toegelaten om na het zaaien nog toe te passen. Het is belangrijk u te realiseren dat deze insecten makkelijker te controleren zijn met pillenzaad met insecticide dan met een bespuiting. Het insecticide op het pillenzaad doodt de insecten namelijk meteen wanneer ze de plant aanvreten, terwijl de teler bij het uitvoeren van een bespuiting te laat kan zijn.

Kiest een teler voor zaad met insecticide, dan is het afhankelijk van het gekozen ras of er Poncho Beta of Sombbrero op zit. Proeven hebben geen verschillen tussen deze middelen aangetoond.

te bieden. Op de Aanbevelende Rassenlijst staat het ras Sandra KWS met aanvullende resistentie tegen de nieuwe variant van het virus.

Wanneer moet een teler een ras met aanvullende rhizomanieresistentie bestellen? In principe is dit alleen nodig wanneer suikerbieten op een perceel komen waar bij de vorige suikerbietenteelt veel bietenplanten met typische symptomen van rhizomanie (zogenaamde blinkers) voorkwamen. Veel is in dit verband meer dan 2-5% of op

Rubriek onder
verantwoordelijkheid van

Postbus 32, 4600 AA Bergen op Zoom

Telefoon: 0164 274400

Fax: 0164 250962

E-mail: irs@irs.nl

Internet: www.irs.nl

Eindredactie: Annemarie Naaktgeboren

Financiële opbrengst stijgt nog steeds

Een nieuw ras komt op de Aanbevelende Rassenlijst als het cijfer voor financiële opbrengst hoger is dan dat van de beste vier rassen van de lijst uit het voorgaande jaar. Dit lukt bijna elk jaar wel één of meerdere rassen. Ook dit jaar is er een aantal nieuwe rassen bijgekomen. Vaak kiezen telers deze nieuwe rassen en

alleen hierdoor al neemt jaarlijks de opbrengst met gemiddeld ruim 1% toe. Het cijfer voor financiële opbrengst geeft een goede afspiegeling van de te verwachten prestaties van een ras onder gemiddelde omstandigheden. Dit komt, omdat dit cijfer rekening houdt met de systematiek van uitbetalen en met de

hiervoor belangrijke eigenschappen als wortelgewicht, suikergehalte, tarra en WIN. Bovendien zijn deze eigenschappen bepaald op een groot aantal proefvelden op representatieve locaties verdeeld over ons land. Normaal gesproken zal een teler de hoogste opbrengst halen met het ras dat op de Aanbevelende Rassenlijst het hoogste cijfer heeft voor financiële opbrengst. Hij moet dan natuurlijk wel de juiste resistentie hebben gekozen. Echter, er zijn omstandigheden waarbij de financiële opbrengst iets hoger of lager uitvalt. Bijvoorbeeld als op een perceel het tarrapercentage extreem hoog is of het suikergehalte heel laag. Om te bepalen hoe in die omstandigheden de financiële opbrengst van een ras is, kan de teler gebruikmaken van een speciale applicatie 'rassenkeuze en optimaal areaal' op de site van het IRS (zie figuur 1).

BETAKWIK® Rassenkeuze en areaalberekening
BEKIJKEN/INSTELLEN VASTE EN EIGEN GEGEVENS

VERSIE: DECEMBER 2012

Instellen eigen gegevens: Vaste gegevens:

Wortelopbrengst (netto)	<input type="text"/>	ton/ha	Quotambieten euro per ton biet	35	€/ton
Suikergehalte	<input type="text"/>	%	Verrekening per % suiker bij 16%	3,15	€/ton
Kalium	<input type="text"/>	mmol/kg biet	Surplusbieten in euro per ton bij 16%	27	€/ton
Natrium	<input type="text"/>	mmol/kg biet	Verrekening per % suiker bij 16%	2,43	€/ton
AminoN	<input type="text"/>	mmol/kg biet	Verrekening winbaarheidsindex:		
Totaal tarra	<input type="text"/>	%	Verrekening vanaf winbaarheidsindex	87	€/ton
Winbaarheidsindex	<input type="text"/>	WIN	Eerste procent bij quotambieten	0,41	€/netto ton
Toewijzing in bieten met 16% suiker	<input type="text"/>	ton	Eerste procent bij surplusbieten	0,52	€/netto ton
Advies areaal	<input type="text"/>	ha	Tarra verrekening:		
Gepland areaal	<input type="text"/>	ha	Tarrabijdrage per ton:	12,7	€/ton
Kosten zaaien (excl. zaadkosten)	<input type="text"/>	€/ha	Met ingang van campagne 2012 telt de kop van de biet (zonder blad) mee bij de uit te betalen hoeveelheid bieten. Voor koptarra komt er een vaste afrek van 3% in de plaats. De opbrengstcijfers van de rassen zijn op de gewijzigde uitbetaling aangepast.		
Zaaisaad per hectare	<input type="text"/>	eenheden			
Kosten onkruidbestrijding	<input type="text"/>	€/ha			
Kosten ziekten en plagenbestrijding (incl. spec. pillenzaad = €50)	<input type="text"/>	€/ha			
Kosten stestoffen	<input type="text"/>	€/ha			
Kosten loonwerk, incl. oogst	<input type="text"/>	€/ha			
Grondlasten en overige kosten	<input type="text"/>	€/ha			
Premie vroege/late levering	<input type="text"/>	€/ton			
Totale teeltkosten (excl. kosten zaad)	<input type="text"/>	€/ha			
Saldo alternatief gewas	<input type="text"/>	€/ha			

Shines | Vinder

Rassencyfraicht

Figuur 1. De teeltapplicatie 'rassenkeuze en optimaal areaal'. Deze rekt na het invoeren van enkele teeltspecificaties voor die situatie de financiële opbrengst uit.

Figuur 3. Slapende bieten bij droog weer als gevolg van een besmetting met bietencystealtjes. Een partieel resistent ras zou hier niet slapen en ondervindt daardoor dus minder schade

percelen waar blinkers in plekken of stroken bij elkaar stonden. Hoe een blinker eruit ziet, is te vinden op www.irs.nl/blinker.

Ook met bietencystealtjes hoge opbrengsten

Komen er op een perceel bietencystealtjes voor (witte of gele), dan kan een teler dankzij rassen met resistentie hiertegen toch hoge opbrengsten halen. Weliswaar zijn de opbrengsten van partieel resistente rassen op percelen zonder besmetting nog steeds iets lager, maar ze zijn zeker rendabel vanaf 75 en 150 eieren en larven per 100 milliliter grond voor respectievelijk het geel en wit bietencystealtje.

Op percelen zonder bietencystealtjes is de opbrengst van de resistente rassen nog altijd ongeveer 5% lager dan van de vatbare rassen. Daarom kan een teler beter eerst een grondmonster op bietencystealtjes laten onderzoeken, voordat hij een resistent ras kiest.

Jammer genoeg is de resistentie niet volledig: hoge besmettingen zullen ook bij deze rassen een opbrengstdaling geven. Daarbij komt dat de resistente rassen nog wel de aaltjes vermeerderen, al doen ze dat in mindere mate dan de vatbare rassen. Daarom is het belangrijk om aanvullende maatregelen te nemen tegen de aaltjespopulatie. Voorbeelden daarvan zijn het telen van resistente groenbemesters, op tijd zaaien en eventueel een ruimere vruchtwisseling.

Noud van Swaaij